

קשרים

בין-לאומיים

5

בשער פרק זה:
בשנת הדוח לאקדמיה הסכמים עם יותר מ־40
מוסדות וארגונים בין־לאומיים (ברובן אקדמיות למדעים)

5 קשרים בין-לאומיים

לאקדמיה הסכמים עם יותר מ־40 מוסדות (ברובם אקדמיות למדעים) ב־39 מדינות באירופה, באמריקה הצפונית והדרומית, במרכז אסיה, בתת־היבשת ההודית ובמזרח הרחוק, והיא חברה בארגונים בין־לאומיים חשובים רבים. הקשרים הבין־לאומיים של האקדמיה באים לידי ביטוי בחילופי חוקרים במסגרת הסכמים עם אקדמיות בעולם, בקיום סדנאות מדעיות דו־לאומיות ורב־לאומיות, במתן חסות לתוכניות יוקרתיות למלגות בתר־דוקטורט, בפעילות מדעית אזורית ובייצוג הקהיליה המדעית הישראלית בארגוני מדע בין־לאומיים.

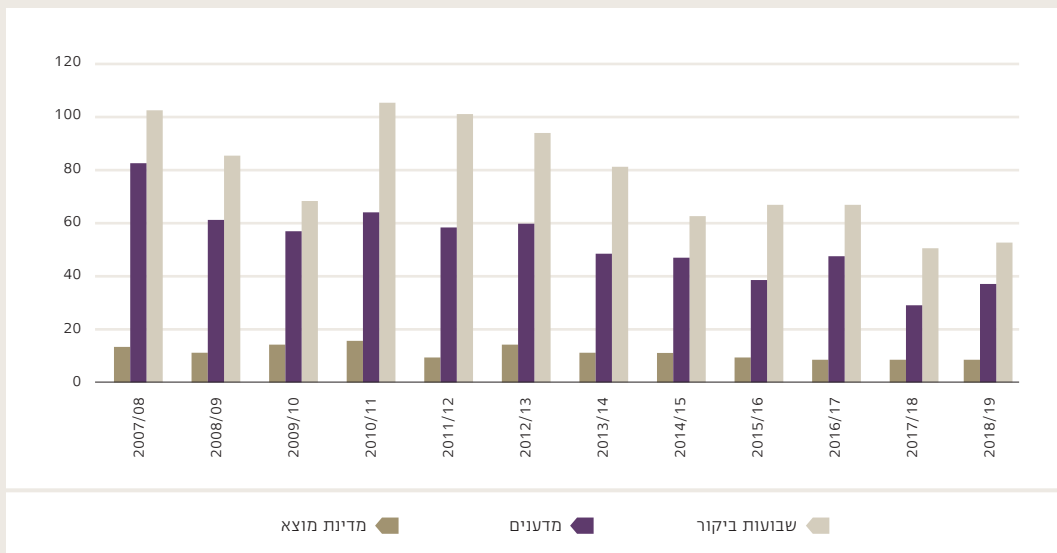
בשנים האחרונות נחתמו הסכמים עם החברה המלכותית הבריטית (Royal Society), עם אזרבייג'ן, עם ליטא ועם צ'כיה. השנה נחתם הסכם היסטורי לשיתוף פעולה עם האקדמיה הלאומית למדעים של ארצות הברית (National Academy of Sciences – NAS).

מימין: נשיאת האקדמיה הלאומית למדעים של ארצות הברית ד"ר מרשה מק'נאט, נשיא המדינה מר ראובן (רובי) ריבלין ונשיאת האקדמיה פרופ' נילי כהן במעמד חתימת ההסכם בין האקדמיות

במסגרת מכסות הביקורים על פי ההסכמים האלה ביקרו בישראל בתקופת הדיווח (מ־1 באפריל 2018 עד 31 במרץ 2019) 38 מדענים מתשע אקדמיות (בשנה הקודמת ביקרו 33 מדענים מתשע אקדמיות), ובסך הכול הם שהו בארץ 56 שבועות (51 שבועות בשנה הקודמת). אשר לשנה האחרונה הנתונים אכן מראים עלייה מסוימת, אולם מתחילת העשור נראית נסיגה במספר הביקורים. נסיגה חלה גם במספר החוקרים הישראליים אשר מבקרים בחו"ל במסגרת ההסכמים. נוסף על הביקורים במסגרת המכסות, הגיעו ארצה עשרות חוקרים להשתתף בסדנאות ובכינוסים, ועשרות נסעו לחו"ל לאותה מטרה – בחסות משותפת של האקדמיה ואקדמיות זרות. ביקורים אלו אינם כלולים בנתונים המובאים בתרשים שלהלן. כמו כן נתונים אלה אינם כוללים את ביקוריהם הרשמיים של נציגי האקדמיה באקדמיות זרות ולא את נסיעותיהם של נציגי האקדמיה לייצג אותה בישיבות של ארגונים בין-לאומיים.

ביקורים קצרים של מדענים מאקדמיות זרות במסגרת הסכמים

האקדמיה מייצגת את ישראל בארגוני גג מדעיים בין-לאומיים, כגון המועצה הבין-לאומית למדע (International Council for Science – ICSU). האקדמיה עודדה את הקמתן של כעשרים ועדות תחומיות המייצגות את ישראל באיגודי המדע של ICSU, והיא משלמת את דמי החבר שלהן. האקדמיה תומכת בהשתתפותם של יושבי ראש הוועדות המדעיות הלאומיות בכינוסי המועצות הכלליות של האיגודים הבין-לאומיים למיניהם ומשתתפת בייצוגן של כעשר ועדות בין-תחומיות ב-ICSU. האקדמיה מיוצגת בכמה איגודים בין-לאומיים של אקדמיות לאומיות ושל אקדמיות צעירות וכן בקרן הדו-לאומית ארצות הברית-ישראל (BSF).

5.1 < קשרי מדע עם מדינות ועם אקדמיות למדעים

אוזבקיסטן

האקדמיה האוזבקית למדעים

(Academy of Sciences – Republic of Uzbekistan)

בשנת 1999 נחתם זיכרון דברים בעניין שיתוף פעולה מדעי בין האקדמיה ובין האקדמיה האוזבקית למדעים.

אוסטרייה

האקדמיה האוסטרית למדעים (Austrian Academy of Sciences)

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי בין האקדמיה ובין האקדמיה האוסטרית למדעים נחתם בשנת 1993, ועיקרו ביקורים הדדיים של מדענים בכירים, חילופי מידע, מחקרים משותפים ובדיקת האפשרות להקמת מרכזי מחקר משותפים. בחודש מאי 2016 ביקר בארץ פרופ' אנטון זלינגר (Prof. Anton Zelinger), נשיא האקדמיה האוסטרית. הוא נפגש עם נשיאת האקדמיה פרופ' נילי כהן ועם חברי המועצה, והם דנו בדרכים לתגבר את שיתוף הפעולה בין האקדמיות.

ביקר בישראל במהלך השנה:

Prof. Niyasi Sariciftci, Physical Chemistry

ביקרו באוסטרייה במהלך השנה:

Dr. Julia Rubanovich, The Hebrew University of Jerusalem,
Persian Literature
Prof. Reshef Tenne, Weizmann Institute of Science, Chemistry
of Materials

אוסטרליה

האקדמיה האוסטרלית למדעים (Australian Academy of Science)

בשנת 1998 נחתם ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה האוסטרלית למדעים. בחודש פברואר 2011, במסגרת ביקורה בארץ, ביקרה פרופ' סוזאן קורי (Prof. Suzanne Cory), נשיאת האקדמיה האוסטרלית, באקדמיה ונפגשה עם נשיאת האקדמיה דאז פרופ' רות ארנון ועם חברי מועצת האקדמיה. בדיון נשקלו צעדים אפשריים להידוק הקשרים בין האקדמיות ולהרחבתם.

אוקראינה

האקדמיה הלאומית האוקראינית למדעים (National Academy of Sciences of Ukraine)

בשנת 1993 נחתם ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה הלאומית האוקראינית למדעים, ועניינו שיתוף פעולה במחקרים, בסדנאות ובסימפוזיונים, חילופי מדענים וחילופי מידע.

ביקרו בישראל במהלך השנה:

Dr. Oleksandr Krakhmalnyi, Botany
Prof. Natalia Sybirna, Biology
Prof. Andriy Sybirnyy, Biology

אזרבייג'ן

האקדמיה הלאומית למדעים של אזרבייג'ן (Azerbaijan National Academy of Sciences)

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה הלאומית למדעים של אזרבייג'ן נחתם בשנת 1994. באוקטובר 2018 נערכה סדנה משותפת לאקדמיות הלאומיות למדעים של ישראל ואזרבייג'ן ביוזמתו של חבר האקדמיה פרופ' צבי בן-אברהם ובהשתתפות חברי אקדמיה וחוקרים מובילים משתי המדינות. יותר מ-15 מדענים ישראלים הציגו בסדנה. את המשלחת האזרבייג'נית הוביל ראש המכון לגאולוגיה וגאופיזיקה של האקדמיה הלאומית למדעים של אזרבייג'ן פרופ' פאחרדין קאדירוב (Prof. Fakhraddin Kadirov).

בינואר 2019 ביקרה באקדמיה משלחת נוספת מאזרבייג'ן בראשותו של סגן נשיא האקדמיה הלאומית למדעים של אזרבייג'ן פרופ' איברהים גולייב (Prof. Ibrahim Gulyev). נציגים במשלחת נפגשו עם חבר האקדמיה פרופ' צבי בן-אברהם ועם ד"ר יצחק מקובסקי מבית הספר למדעי הים באוניברסיטת חיפה ודנו בתחומי עניין משותפים ובשיתוף פעולה אקדמי פוטנציאלי בתחום הגז והנפט.

משתתפי הסדנה המשותפת ישראל-אזרבייג'ן בנושא ססמולוגיה של רעידות אדמה וגאודינימיקה

איטליה

האקדמיה הלאומית דיי לינצ'יי (Accademia Nazionale dei Lincei)

פרופ' אלברטו קוואדריו קורציו ונשיאת האקדמיה פרופ' נילי כהן בכינוס Science and Society ברומא

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה הלאומית האיטלקית דיי לינצ'יי נחתם בשנת 2000.

בינואר 2019 נערך כינוס רב-תחומי משותף לאקדמיה ולאקדמיה דיי לינצ'יי

ברומא בנושא Science and Society. את הכינוס הובילו נשיאת האקדמיה

פרופ' נילי כהן ולשעבר הנשיא של האקדמיה דיי לינצ'יי פרופ' אלברטו קוואדריו קורציו (Prof. Alberto Quadrio Curzio), ובירכו במהלכו גם שר החוץ האיטלקי פרופ' אנצו מואוורו מילנזי (Prof. Enzo Moavero Milanesi) ושגריר ישראל באיטליה מר עופר זקס. בכינוס השתתפו חברי שתי האקדמיות. זה היה שיתוף הפעולה השני בין שתי האקדמיות במסגרת ההסכם שנחתם בשנת 2000. הכינוס הראשון, בנושא פרמקולוגיה, היה בירושלים בשנת 2017.

לאחר הכינוס, בינואר 2019, ביקר שר החוץ האיטלקי פרופ' מואוורו מילנזי באקדמיה במסגרת ביקור ממלכתי רשמי. הצטרפו אליו שגריר איטליה בישראל מר ג'יאנלואיג'י בנדטי (H.E. Gianluigi Benedetti) ושגריר ישראל באיטליה מר עופר זקס.

אלבניה

האקדמיה האלבנית למדעים (Academy of Sciences of Albania)

בחדש אפריל 2004, בעת ביקורם של סגן נשיא האקדמיה האלבנית למדעים והמזכיר המדעי הכללי באקדמיה, נחתם בירושלים ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה האלבנית.

אסטוניה

האקדמיה האסטונית למדעים (Estonian Academy of Sciences)

בשנת 1995 נחתם ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה האסטונית למדעים.

ארגנטינה

האקדמיה הלאומית הארגנטינאית למדעי הטבע

(National Academy of Exact, Physical and Natural Sciences)

בספטמבר 2012 חתמו נשיאייהן של האקדמיה הישראלית והאקדמיה הלאומית הארגנטינאית למדעי הטבע בירושלים ובבואנוס איירס על הסכם לשיתוף פעולה מדעי, ועניינו בעיקר קיום סדנאות דו-לאומיות.

ארמניה

האקדמיה הלאומית הארמנית למדעים

(National Academy of Sciences of Armenia)

בשנת 1992 נחתם ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה הלאומית הארמנית למדעים. ההסכם כולל עידוד מחקרים משותפים וחילופי מידע בין קהילות המחקר הישראלית והארמנית.

ארצות הברית

האקדמיה הלאומית למדעים של ארצות הברית

(National Academy of Sciences)

מימין: פיטר תורן, נציג קרן משפחת בלווטניק, קן פולטון, מנכ"ל האקדמיה הלאומית למדעים של ארצות הברית, ד"ר מרשה מק'נאט, נשיאת האקדמיה הלאומית למדעים של ארצות הברית, ופרופ' נילי כהן, נשיאת האקדמיה

ב-7 באפריל 2019 נחתם, במעמד נשיא המדינה מר ראובן (רובי) ריבלין, הסכם היסטורי לשיתוף פעולה מדעי בין האקדמיה לאקדמיה הלאומית למדעים של ארצות הברית. את ההסכם יזמו נשיאת האקדמיה הישראלית פרופ' נילי כהן ועמיתתה האמריקאית ד"ר מרשה מק'נאט (Dr. Marcia McNutt). מטרת ההסכם היא קידום מדענים מצטיינים בשתי המדינות

והסדרת שיתוף הפעולה בין הקהילות המדעיות שלהן. לפי ההסכם ייערך כינוס מדעי דו-לאומי שנתי בישראל ובארצות הברית, לסירוגין, בהשתתפות עשרות מדענים מובילים משתי המדינות. כמו כן מסדיר ההסכם חילופים שנתיים של ביקורי חוקרים מן השורה הראשונה בין שתי המדינות. ההסכם לשיתוף פעולה יוצא לפועל בתמיכתה של קרן משפחת בלווטניק. ההסכם הראשוני נחתם לתקופה של חמש שנים, עד לסוף שנת 2023. הכינוס הראשון במסגרת ההסכם יהיה בחודש ספטמבר 2019 בתחום מדעי המחשב.

בשנת 2012 נחתם הסכם אשר ייסד את תוכנית קאוולי הפועלת מטעם האקדמיה הלאומית למדעים של ארצות הברית, ולפיו נערכים מדי שנתיים כינוסי מדע דו-לאומיים לחוקרים צעירים (Kavli Frontiers of Science). בכינוסים אלו משתתפים כשמונים חוקרים צעירים ממדעי הטבע מישראל ומארצות הברית. מטרת הכינוסים היא לעודד חילופי רעיונות בין-תחומיים ולהעניק לחוקרים הזדמנויות ליצירת קשר, להפריה הדדית ולכינון שיתופי פעולה. את סדרת הכינוסים מוביל מטעם האקדמיה סגן נשיאת האקדמיה פרופ' דוד הראל (לפרטים על תוכנית קאוולי ראו לעיל בפרק 2 "החטיבה למדעי הטבע").

האקדמיה למדעים של ניו יורק (New York Academy of Sciences)

בשנת 2017 נחתם בניו יורק ובירושלים הסכם עם האקדמיה למדעים של ניו יורק, אשר עניינו שיתוף פעולה עם קרן משפחת בלווטניק והקמת תוכנית מענקים ייחודית לחוקרים מובילים בתחילת דרכם המחקרית העצמאית. המענק יוענק מדי שנה לחוקרים צעירים בכל אחד מהתחומים האלו: מדעי החיים, מדעי הפיזיקה וההנדסה וכימיה. באפריל 2019 נערך במוזיאון ישראל טקס פרסי בלווטניק לחוקרים צעירים בישראל השני, והוענקו הפרסים לשלושת הזוכים.

זוכי הפרס השנה הוזמנו למשכן נשיאי ישראל לטקס החתימה על ההסכם המדעי ההיסטורי בין האקדמיה הישראלית לאקדמיה הלאומית למדעים של ארצות הברית, שם בירך הנשיא את הזוכים על זכייתם (לפרטים על פרסי בלווטניק ראו להלן בפרק 7 "מלגות ופרסים").

מימין: זוכה הפרס פרופ' ארז ברג, נשיאת האקדמיה הלאומית למדעים של ארצות הברית ד"ר מרשה מק'נאט, נשיא המדינה מר ראובן (רובי) ריבלין, נשיאת האקדמיה פרופ' נילי כהן, זוכי הפרס ד"ר מיכל ריבלין ופרופ' מורן ברקוביץ'

בולגריה

האקדמיה הבולגרית למדעים (Bulgarian Academy of Sciences)

בשנת 1995 נחתם ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה הבולגרית למדעים. במסגרת ההסכם מתקיימים שלושה מיזמים במתמטיקה, המשותפים לחוקרי המכון למתמטיקה של האקדמיה הבולגרית למדעים ולחוקרים באוניברסיטת בן-גוריון בנגב, באוניברסיטת תל אביב ובטכניון – מכון טכנולוגי לישראל, ומיזם נוסף המשותף למכון לכימיה כללית ואייאורגנית ולחוקר מאוניברסיטת בראילן.

ביקרו בישראל במהלך השנה:

Prof. Klimentina Ivanova, History
 Dr. Maria Lazarova, Neurobiology
 Prof. Reni Emil Kalfin, Neurobiology
 Dr. Tamara Paypanova, Bioorganic Chemistry
 Prof. Angela Slavova Popivanova, Mathematics
 Prof. Chavdar Stoyanov, Nuclear Physics
 Prof. Lyubka Tancheva, Neurobiology
 Prof. Dimitar Petkov Tarpanov, Nuclear Physics

ביקרו בבולגריה במהלך השנה:

Prof. Illana Gozes, Tel Aviv University, Neuroscience

בריטניה**החברה המלכותית הבריטית (Royal Society)**

בשנת 2015 נחתם בלונדון הסכם עם החברה המלכותית הבריטית, המגדיר שלושה ערוצי שיתוף פעולה: סדנאות מדעיות דו-לאומיות, ביקורים קצרים של חוקרים והענקת מלגות בתר־דוקטורט על בסיס מצוינות. במסגרת הסכם שיתוף הפעולה בין האקדמיות נערכה בחודש אוקטובר 2017 הראשונה בסדרת סדנאות בנושא "מדע, טכנולוגיה ואתיקה" לזכרו של סר ראלף קון (Sir Ralph Kohn). במרס 2018 נערך בירושלים סימפוזיון משותף לאקדמיה ולחברה המלכותית הבריטית בנושא Genome Stability and Dynamics, והרצו בו 24 מדענים בולטים בתחום מישראל ומבריטניה. במהלכו הוצגו 32 פוסטרים של חוקרים צעירים. חבר האקדמיה פרופ' יוסי שילה הוביל את שיתוף הפעולה עם העמיתים הבריטים.

במרס 2019 נערכה בצ'צ'לי הול שבבריטניה סדנה משותפת לאקדמיה ולחברה המלכותית הבריטית בנושא טיפול במים, בהובלת חבר האקדמיה פרופ' גדעון דגן, פרופ' אבנר עדין מהאוניברסיטה העברית בירושלים ופרופ' דייוויד גראהם (Prof. David Graham) מאוניברסיטת ניוקאסל בבריטניה. זה המפגש השלישי בסדרת המפגשים הדו-לאומיים שעורכות שתי האקדמיות. הסדרה מתקיימת בתמיכת קרן קון (Kohn Foundation). בדברי הברכה שנשא סר ג'ון סקהל (Sir John Skehel), סגן הנשיא והמזכיר לענייני ביולוגיה של החברה המלכותית, הוא הזכיר בחיבה את סר ראלף קון ואת תרומתו לקידום שיתוף הפעולה המדעי בין ישראל ובריטניה. בסדנה השתתפו 30 מדענים, ובהם 14 חוקרים ישראלים – ארבעה מהם חוקרים בתחילת דרכם שהציגו פוסטרים.

משתתפים בסדנה המשותפת לאקדמיה ולחברה המלכותית הבריטית בנושא טיפול במים

גאורגיה

האקדמיה הלאומית הגאורגית למדעים (Georgian National Academy of Sciences) בשנת 1992 נחתם ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה הלאומית הגאורגית למדעים, ובשנת 2014 נחתם הסכם מחודש.

ביקר בישראל במהלך השנה:

Dr. Mikheil Asatiani, Biochemistry

גרמניה

בפברואר 2019 ביקרו באקדמיה שגרירת גרמניה בישראל ד"ר סוזנה ואזום-ריינר (Dr. Susanne Wasum-Rainer) וראש מחלקת התרבות בשגרירות פרנציסקה אוברמאייר (Franciska Obermeyer), בהזמנתה של נשיאת האקדמיה פרופ' נילי כהן. במהלך הביקור הן נפגשו עם נציגי האקדמיה ושוחחו עימם על היחסים המדעיים בין גרמניה לישראל.

לאקדמיה הסכמים עם כמה אקדמיות ומוסדות מחקר בגרמניה.

האקדמיה הלאומית הגרמנית למדעים - לאופולדינה

(Leopoldina – National Academy of Sciences)

בדצמבר 2013 נחתם הסכם חדש לשיתוף פעולה מדעי, אשר במסגרתו נערכו בגרמניה (בשנת 2014) ובארץ (בשנים 2015 ו-2016) סדנאות דו-לאומיות בנושא מחלות ניווניות עצביות. בשנת 2017 נערכה בברלין סדנה בנושא משפט וכלכלה. בראש הוועדה המארגנת מטעם האקדמיה עמד לשעבר נשיא האקדמיה פרופ' מנחם יערי.

בחדש מאי 2018 נערך בברלין כינוס בנושא From Synapses to Circuits in Health and Disease בהשתתפות חוקרים בכירים וחוקרים צעירים מישראל. חבר האקדמיה פרופ' ידין דודאי עומד בראש הוועדה המארגנת מטעם האקדמיה.

האקדמיה למדעים של ברלין-ברנדנבורג

(Berlin-Brandenburg Academy of Sciences and Humanities – BBAW)

הסכם לשיתוף פעולה מדעי בין האקדמיה ובין האקדמיה למדעים של ברלין-ברנדנבורג נחתם בשנת 2000, ובמסגרתו מקיימות האקדמיות סדרות של סדנאות דו-לאומיות. הצדדים הסכימו לתת חסות למפעל ההוצאה לאור של מהדורה ביקורתית של כל כתבי מרטין בובר. בשנת 2013 עברה האחריות בצד הגרמני של המפעל מה-BBAW לאוניברסיטת היינריך היינה שבדיסלדורף.

על פי ההסכם בין האקדמיה לאקדמיה של ברלין-ברנדנבורג נערך בברלין בראשית דצמבר 2017 כינוס בנושא פולמוסים דתיים. ההרצאות עסקו הן בפולמוסים בין-דתיים והן בפולמוסים פנים-דתיים משלהי העת העתיקה ועד ימינו. השתתפו בכינוס תשעה חוקרים ישראלים ושישה חוקרים גרמנים. חבר האקדמיה פרופ' יוחנן פרידמן מוביל את סדרת הכינוסים עם ה-BBAW מטעם האקדמיה. הכינוס הבא יתקיים בשנת 2020 בישראל.

קרן אלכסנדר פון הומבולדט

(Alexander von Humboldt Foundation)

בחודש ינואר 2009 חתמה האקדמיה על הסכם עם קרן אלכסנדר פון הומבולדט הגרמנית. ההסכם דן בסדרה של כינוסי מדע משותפים אשר יתקיימו בארץ ובגרמניה לסירוגין, אחת לשנה, שכותרתה היא (German-Israeli Frontiers of GISFOH the Humanities).

בכינוסים אלו משתתפים כחמישים חוקרים צעירים מישראל ומגרמניה ממדעי הרוח והחברה. מטרת סדרת הכינוסים היא לעודד חילופים חוצי-גבולות לאומיים של רעיונות בין-תחומיים ולהעניק לחוקרים הזדמנויות ליצירת קשר, להפריה הדדית ולכינון שיתופי פעולה. את סדרת הכינוסים מובילה מטעם האקדמיה חברת האקדמיה פרופ' מרגלית פינקלברג (לפירוט על הכינוסים ראו לעיל בפרק 3 "החטיבה למדעי הרוח").

דרום-קוריאה

האקדמיה למדע וטכנולוגיה של דרום-קוריאה

(Korean Academy of Science and Technology)

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי בין האקדמיה ובין האקדמיה למדע וטכנולוגיה של דרום-קוריאה נחתם בשנת 1990, ועניינו חילופי מדענים, חילופי מידע וסמינרים משותפים. במהלך השנה נפגשה משלחת של חוקרים צעירים מהאקדמיה של דרום-קוריאה בראשות נשיא האקדמיה פרופ' סונג הוין פארק (Prof. Sung Hyun Park) עם נשיאת האקדמיה פרופ' נילי כהן לשיחת היכרות ולבחינת האפשרויות לקידום שיתוף פעולה.

הודו

האקדמיה הלאומית ההודית למדעים (Indian National Science Academy)
בשנת 1993 נחתם ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה הלאומית ההודית למדעים בתחום המדעים המדויקים. לפי ההסכם יבקרו בכל שנה מדען ישראלי בכיר בהודו ומדען הודי בכיר בישראל, לסירוגין.
בפברואר 2018 נערכה בניו דלהי סדנה דו-לאומית בנושא גנטיקה מולקולרית. חבר האקדמיה פרופ' יוסי שילה עמד בראש הוועדה המארגנת מטעם האקדמיה, והשתתפו בה תשעה חוקרים ישראלים בולטים, ובהם חברת האקדמיה פרופ' עדי קמחי. המפגש המוצלח הניב שיח פורה ושיתופי פעולה בין מדענים משתי המדינות.
בדצמבר 2019 תיערך בישראל סדנה דו-לאומית בנושא Astrophysics and Planetary Science בהובלת פרופ' עודד אהרונוסון ממכון ויצמן למדע ופרופ' ראם סרי מהאוניברסיטה העברית בירושלים.

ביקרו בישראל במהלך השנה:

Prof. Radha Chaube, Zoology

Dr. Ritu Kulshreshtha, Biochemical Engineering

Dr. Praveen Mamidala, Biotechnology

הולנד

האקדמיה המלכותית ההולנדית לאומנויות ומדעים

(Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences)

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה המלכותית ההולנדית נחתם בשנת 1990 וכולל חילופי מדענים, פרסומים משותפים, סמינרים משותפים וחילופי מידע.

הונגריה

האקדמיה ההונגרית למדעים (Hungarian Academy of Sciences)

בשנת 1990 נחתם ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה ההונגרית למדעים, ועניינו חילופי מדענים, פרסומים משותפים, סמינרים משותפים וחילופי מידע.

ביקרו בישראל במהלך השנה:

Dr. Ivan Zoltar Denes, History

Prof. Gabor Hofer-Szabo, Philosophy of Sciences

ביקרו בהונגריה במהלך השנה:

Dr. Oz Barazani, Agricultural Research Organization, Plant Sciences

Prof. Michael Silber, Hebrew University of Jerusalem, Jewish History

Dr. Jotham Ziffer-Berger, Bar-Ilan University, Biology

טג'יקיסטן

האקדמיה של טג'יקיסטן למדעים

(Academy of Sciences – Republic of Tajikistan)

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה של טג'יקיסטן למדעים נחתם בשנת 1994.

טורקיה

האקדמיה הטורקית למדעים (Turkish Academy of Sciences)

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה הטורקית למדעים נחתם באנקרה באפריל 2002.

טייוואן

אקדמיה סיניקה (Academia Sinica)

באוגוסט 1994 נחתם ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם אקדמיה סיניקה. במרס 2016 ביקר נשיא האקדמיה פרופ' צ'יהואי וונג (Prof. Chi-Huey Wong) באקדמיה ונשא בה את ההרצאה השנתית על שם אלברט איינשטיין. בנובמבר 2018 השתתף סגן נשיאת האקדמיה פרופ' דוד הראל בכינוס "הפורום הבין-לאומי של מנהיגי מדע", שנערך בטאיפיי לציון 90 שנים לייסודה של האקדמיה סיניקה. בכינוס השתתפו 18 נשיאים וסגני נשיאים של אקדמיות למדעים מרחבי העולם, בין היתר מארצות הברית, אוסטרליה, בריטניה, הודו, יפן וצרפת. הנציגים סיפרו בהרצאותיהם על האקדמיות שהם עומדים בראשן ועל האתגרים הניצבים בפניהן.

המשתתפים בכינוס "הפורום הבין-לאומי של מנהיגי מדע" לציון 90 שנים לייסודה של האקדמיה סיניקה

יוון

האקדמיה של אתונה

(Academy of Athens)

בפברואר 2015 חתמו בירושלים נשיאת האקדמיה דאז פרופ' רות ארנון ונשיא האקדמיה של אתונה פרופ' אפמינודס ספיליטופולוס (Prof. Epaminondas Spiliotopoulos) על הסכם לשיתוף פעולה.

יפן

המועצה למדע של יפן

(Science Council of Japan – SCJ)

בשנת 2013 חתמה נשיאת האקדמיה דאז פרופ' רות ארנון על הסכם לשיתוף פעולה מדעי עם נשיא המועצה למדע של יפן. נערכו סדנאות דו-לאומיות בשנת 2015 בנושא "המדע של ניהול משק מים" בישראל, ובשנת 2016 – באוקינאווה שביפן בנושא "רב-גוניות ימית" בהובלתו של חבר האקדמיה פרופ' יוסי לוי. באוקטובר 2018 השתתפה נשיאת האקדמיה פרופ' נילי כהן בכינוס פורום STS (Science and Technology Society), אשר נערך בקיטו. מטרת הפורום היא לדון באתגרים החברתיים הנובעים מהתפתחות המדע והטכנולוגיה. למפגש הגיעו נשיאי אקדמיות למדעים מרחבי העולם.

לטווייה

האקדמיה הלטווית למדעים

(Latvian Academy of Sciences)

בשנת 1999 נחתם ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה הלטווית למדעים, ועניינו עידוד מחקרים משותפים וחילופי מידע בין האקדמיות וכן בין קהילות המחקר הישראלית והלטווית.

ליטא

האקדמיה הליטאית למדעים

(Lithuanian Academy of Sciences)

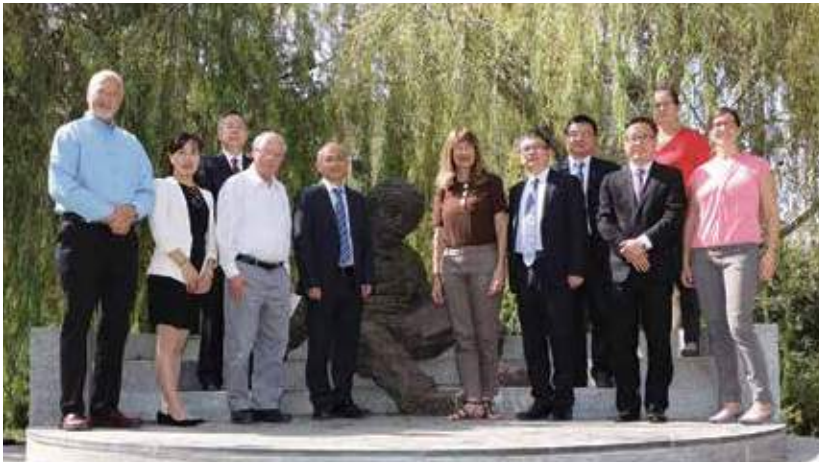
נשיאת האקדמיה פרופ' נילי כהן ביקרה בליטא ביוני 2016 בהזמנתו של נשיא האקדמיה הליטאית למדעים. לאחר שיחות עם ראש ממשלת ליטא, עם נשיא האקדמיה הליטאית ועם שגריר ישראל בליטא, חתמו נשיאי שתי האקדמיות על הסכם לשיתוף פעולה מדעי.

סין

האקדמיה הסינית למדעים (Chinese Academy of Sciences)

בשנת 1988 ביקרה באקדמיה הסינית למדעים משלחת מהאקדמיה, ויחד הקימו שתי האקדמיות את המרכז האקדמי הישראלי בבייג'ינג עוד טרם כינון היחסים הדיפלומטיים בין המדינות. בשנת 1991 נחתם הסכם עם האקדמיה הסינית למדעים. לציון 25 שנה להקמת המרכז האקדמי הישראלי בבייג'ינג בשנת 2015 נערכה בארץ סדנה דו-לאומית בנושא ננוטכנולוגיה בהשתתפות נשיא האקדמיה הסינית למדעים פרופ' צ'ון-לי באי (Prof. Chun-Li Bai), ומשלחת מטעם האקדמיה ביקרה באקדמיה הסינית בבייג'ינג ובשאנגחאי.

באוקטובר 2018 ביקרה באקדמיה משלחת מטעם האקדמיה הסינית. חברי המשלחת נפגשו עם נשיאת האקדמיה פרופ' נילי כהן, סגן הנשיאה פרופ' דוד הראל ויו"ר החטיבה למדעי הטבע פרופ' איתמר וילנר. את המשלחת הסינית הוביל סגן נשיא האקדמיה הסינית למדעים פרופ' זאנג יאפינג (Prof. Zhang Yaping). לאחר הביקור הוחלט לערוך סדנה דו-לאומית בנושא "ננו" בשנת 2020 בישראל.

ביקור משלחת מטעם האקדמיה הסינית למדעים בהובלת סגן נשיא האקדמיה הסינית למדעים פרופ' זאנג יאפינג

האקדמיה הסינית למדעי החברה

(Chinese Academy of Social Sciences – CASS)

בשנת 2000 נחתם הסכם לשיתוף פעולה בין האקדמיה ובין האקדמיה הסינית למדעי החברה.

סינגפור

האקדמיה הלאומית למדעים של סינגפור

(Singapore National Academy of Sciences)

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי בין האקדמיות נחתם באוגוסט 2016.

סלובניה

האקדמיה הסלובנית למדעים ולאומנויות
(Slovenian Academy of Sciences and Arts)

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה הסלובנית למדעים ולאומנויות נחתם בשנת 1996.

סלובקיה

האקדמיה הסלובקית למדעים (Slovak Academy of Sciences)

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה הסלובקית למדעים נחתם בשנת 1995.

ביקר בישראל במהלך השנה:

Prof. Emanuel Beska, History

פולין

האקדמיה הפולנית למדעים (Polish Academy of Sciences)

הסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה הפולנית למדעים נחתם בשנת 1990. בשנת 2009 חתמו נשיאי שתי האקדמיות על חידוש ההסכם. במאי 2018 נפגשה נשיאת האקדמיה פרופ' נילי כהן עם שר החינוך והמדע של פולין וסגן ראש הממשלה שלה מר ירוסלב גובין (Mr. Jarosław Gowin). השניים דנו בחיזוק הקשר המדעי בין שתי המדינות.

ביקרו בישראל במהלך השנה:

Prof. Barbara Engelking, Holocaust

Dr. Stefan Franciszek Gasiorowski, History

Prof. Perla Ita Kacman, Physics

Dr. Monica Kaczmarek, Endocrinology

Dr. Malgorzata Kijowska-Strugala, Fluvial Geomorphology

Mr. Michal Jakub Konopski, Geography

Dr. Anna Kowalska, Human Genetics

Dr. Piotr Lasek, Jewish Art

Prof. Barbara Lichočka, Archaeology

Dr. Marcin Mazur, Geography

Dr. Eliza Placzkowska, Earth Sciences

Prof. Teodozja Izabella Rzeuska, Archaeology

Dr. Lukasz Maciej Wiejaczka, Hydrology

Prof. Magdalena Anna Zaluska-Kotur, Physics

צ'כיה**האקדמיה הצ'כית למדעים (Czech Academy of Sciences)**

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה הצ'כית למדעים נחתם ביוני 1991, וחודש בשנת 1999. בשנת 2018 חתמו נשיאת האקדמיה פרופ' נילי כהן ונשיאת האקדמיה הצ'כית פרופ' אווה זשימלובה (Prof. Eva Zažímalová) על מזכר הבנות בנוגע לשיתוף פעולה מדעי.

מימין: נשיאת האקדמיה הצ'כית פרופ' אווה זשימלובה, נשיאת האקדמיה פרופ' נילי כהן והנשיאה לענייני קשרי חוץ של האקדמיה הצ'כית פרופ' האנה סיכרובה

במרס 2019 נערכה בישראל סדנה דו-לאומית בשיתוף האקדמיה הצ'כית בנושא הגנומיקה של הצמחים. בסדנה השתתפו חוקרים מובילים משתי המדינות, בראשותן של נשיאת האקדמיה הצ'כית פרופ' זשימלובה והנשיאה לענייני קשרי חוץ של האקדמיה הצ'כית פרופ' האנה סיכרובה (Prof. Hana Sychrová). בוועדה המארגנת היו פרופ' אריה אלטמן מן האוניברסיטה העברית בירושלים (יו"ר) וחבר האקדמיה פרופ' אילן חת. בשני ימי הסדנה נשאו הרצאות שמונה חוקרים צ'כים וחמישה עשר חוקרים ישראלים, ונכחו בה חוקרים, דוקטורנטים וסטודנטים לתארים מתקדמים. נשיאות האקדמיות החליטו על הכינוס הבא שייערך בשנת 2021 בצ'כיה בנושא "משפט – בין המדינה להיסטוריה".

ביקר בצ'כיה במהלך השנה:

Dr. Evsey Kosman, Tel Aviv University, Botany

צרפת**האקדמיה הצרפתית למדעים – המכון הצרפתי (l'Institut de France – Académie des sciences)**

ההסכם לשיתוף פעולה בין האקדמיה ובין האקדמיה הצרפתית למדעים נחתם בשנת 1989. במסגרת הידוק הקשרים בין האקדמיות מתקיימת סדרת מפגשים מדעיים דו-לאומיים עם בכירי החוקרים, כל פעם בתחום נבחר אחר.

מימין: שגרירת צרפת בישראל גב' הלן לה גאל, המזכירה הקבועה של האקדמיה הצרפתית למדעים פרופ' קתרין ברשיניאק, נשיאת האקדמיה פרופ' נילי כהן ונשיא המדינה מר ראובן (רובי) ריבלין בכינוס "מדע ללא גבולות"

ביוני 2018, לציון שנת ה־70 של מדינת ישראל ובמסגרת אירועי "עונת ישראל צרפת", התקיים בפריז כינוס הנובליסטים של שתי המדינות. בנובמבר 2018, באותה המסגרת, ערכה האקדמיה הישראלית כינוס משותף עם האקדמיה הצרפתית למדעים בנושא "מדע ללא גבולות". את הכינוס הובילו נשיאת האקדמיה פרופ' נילי כהן והמזכירה הקבועה של האקדמיה הצרפתית למדעים פרופ' קתרין ברשיניאק (Prof.)

(Catherine Bréchnignac), במעמד נשיא המדינה מר ראובן (רובי) ריבלין ושגרירת צרפת בישראל גב' הלן לה גאל (H.E. Hélène Le Gal). השתתפו בכינוס זוכי פרס נובל וחברי האקדמיות הישראלית והצרפתית.

משתתפים בכינוס "מדע ללא גבולות" שנערך בשיתוף האקדמיה הצרפתית למדעים

קנדה

החברה המלכותית הקנדית

(The Royal Society of Canada)

בשנת 2012 נחתם הסכם לשיתוף פעולה מדעי. ביוני 2013 ובדצמבר 2016 נערכו סימפוזיונים דו-לאומיים. בשנת 2016 נערך כינוס בבית האקדמיה בנושא Literature and History: A Look from the Margins. נכחו בו חברי שתי האקדמיות וחוקרים בכירים נוספים. פרופ' יוסף קפלן, יו"ר החטיבה למדעי הרוח, עמד בראש הוועדה המארגנת מטעם האקדמיה.

רומניה**האקדמיה הרומנית (Romanian Academy)**

בשנת 1991 נחתם ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה הרומנית. בחודש דצמבר 2018 ביקרו באקדמיה סגן נשיא האקדמיה הרומנית פרופ' בוגדן סימיונסקו (Prof. Bogdan C. Simionescu), ועימו חבר האקדמיה הרומנית ד"ר קלין דלנו (Dr. Calin Deleanu). הם נפגשו עם יו"ר החטיבה למדעי הטבע פרופ' איתמר וילנר ועם סגן נשיאת האקדמיה פרופ' דוד הראל לדון בשיתוף פעולה בין שתי האקדמיות. ביקור זה הניב בשנת 2019 הסכם חדש עם האקדמיה הרומנית, הכולל סדנאות דו-לאומיות, ביקורים של חוקרים בכירים כדי להרצות במוסדות אקדמיות ברומניה ובישראל לסירוגין וביקורים של חוקרים.

ביקרו בישראל במהלך השנה:

Dr. Dan-Florin Anghel, Chemistry
 Dr. Stefan Chromik, Electrical Engineering
 Dr. Viorica Mihaela Gligor, History
 Dr. Madalina Lascu, Philology
 Dr. Anca-Ruxandra Leonties, Chemistry
 Dr. Ottmar Trasca, History

רוסיה**האקדמיה הרוסית למדעים (Russian Academy of Sciences)**

בנובמבר 1995 נחתם ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה הרוסית למדעים.

ביקרה ברוסיה במהלך השנה:

Dr. Shela Gorinstein, The Hebrew University of Jerusalem, Nutrition

שוודיה**האקדמיה המלכותית השוודית למדעים****(Royal Swedish Academy of Sciences)**

בשנת 1974 נחתם ההסכם לשיתוף פעולה עם האקדמיה המלכותית השוודית למדעים, ובמסגרתו נערך אחת לכמה שנים סימפוזיון דו-לאומי.

תאילנד**המועצה הלאומית למחקר של תאילנד****(National Research Council of Thailand)**

בשנת 1992 נחתם מזכר הבנה לשיתוף פעולה מדעי בין האקדמיה ובין המכון הלאומי למחקר של תאילנד.

5.2 < מפעלים אזוריים

המרכז האקדמי הישראלי בקהיר

המרכז האקדמי הישראלי בקהיר הוקם בשנת 1982 על ידי האקדמיה ביוזמת המוסדות להשכלה גבוהה והחברה המזרחית הישראלית. הקמת המרכז באה בעקבות הסכם התרבות בין ישראל למצרים ממרס 1979. האקדמיה מפעילה את המרכז במימון ות"ת. הרשויות המנחות את פעולת המרכז הן הנהלה ומועצה. מאוקטובר 2006 מנהל את המרכז פרופ' גבריאל מ' רוזנבאום, שתחומי התמחותו הם הלשון, הספרות והתרבות של מצרים המודרנית (עד אוקטובר 2010 כמנהל תושב, ועימו רעייתו מיכל, ומאוקטובר 2010 כמנהל לא-תושב).

משימתו ההיסטורית העיקרית של המרכז האקדמי בקהיר היא להדק את הקשרים בין האוניברסיטאות ובין החוקרים במצרים ובישראל, לסייע לחוקרים משתי המדינות להשיג חומר מספרות ומארכיונים בנושאי מחקר ולטפח מחקרים משותפים. המרכז מפעיל ספרייה לשירותם של חוקרים וסטודנטים, ובימים כתיקונם נישאו בו הרצאות בנושאים מגוונים מפי אנשי אקדמיה ואנשי רוח בולטים בישראל. מן הצד המצרי רוב המשתמשים בשירותי המרכז הם חוקרים וסטודנטים מצרים בתחומי הלשון והספרות העברית ובמדעי היהדות בכלל וכן זרים השוהים בקהיר ומשכילים מצרים המגלים עניין בישראל ובתרבותה, ומן הצד הישראלי – חוקרים וסטודנטים בתחומי ההיסטוריה והתרבות המצרית והערבית. בעבר קיבלו כמה חוקרים וסטודנטים מתקדמים מישראל וממצרים מלגות ביקור במצרים ובישראל, בהתאמה, לשם קידום מחקריהם. בעקבות התהפוכות הפוליטיות במצרים, שהחלו בינואר 2011, צומצמה הפעילות במרכז האקדמי. כיום המרכז וספרייתו פתוחים שוב למבקרים, ואלה מוסיפים להגיע כל העת, להשתמש בספרייה ואף להזמין חומר עיוני מישראל. פעילות ההרצאות במרכז הוקפאה, בכוונה לחדשה בעתיד כאשר הדבר יתאפשר. אשר לספרייה, המרכז שואף להרחיבה ולטפחה.

מספר המבקרים המקומיים במרכז ידע תנודות עם השנים, ותמיד הושפע ממצב היחסים בין ישראל למצרים ולשכנותיה האחרות וכן מאירועים פוליטיים אחרים במזרח התיכון. בתקופות של מתיחות פוליטית ניכרת ירידה במספר המבקרים המצרים במרכז. עם זאת בכל מצב, גם בתקופות קשות, הוסיף המרכז לפעול כסדרו: קיים את ההרצאות באנגלית ובעברית והמשיך לתת שירות ולסייע למבקרים בו ולפונים אליו, הן מצרים הן ישראלים והן זרים השוהים בקהיר או מבקרים בה. עד סוף שנת תשע"א (2011) ערך המרכז בהצלחה אירועים רבים ואירח אנשי אקדמיה ותרבות בולטים מישראל, אשר הרצו בתחומי התמחותם. כמו כן נערכו כמה אירועים של הקרנת סרטים ישראלים, מלווה בהקדמה של מנהל המרכז. כמו תמיד אירח המרכז מבקרים רבים, יחידים וקבוצות, מקצתם מחו"ל. מרצים וסטודנטים לתארים מתקדמים מהאוניברסיטאות השונות במצרים הוסיפו להגיע למרכז ולהשתמש בספרייתו. לאחר השלמת תכנונו והקמתו של הקטלוג המקוון של ספריית המרכז החל תהליך עדכון הקטלוג כדי להנגישו בעתיד גם באמצעות המרשתת. בגלל המצב הפוליטי נדחתה פתיחתו של אתר המרכז במרשתת.

פרופ' רוזנבאום ממשיך למלא את תפקידו כמנהל (לא-תושב) של המרכז, שומר על קשר רצוף עם המרכז ומגיע לקהיר לביקורים תקופתיים כדי לפגוש את אנשי המרכז האקדמי וכן ידידים ומקורבים של המרכז ולעמוד מקרוב על הפעלתו התקינה. כמו כן הוא שומר על קשר עם כמה מרכזים אקדמיים אחרים בקהיר וכן עם הקהילה היהודית.

5.3 < קשרים עם מוסדות בין-לאומיים

המועצה הבין-לאומית למדע (International Council for Science – ICSU)

ICSU, שנוסדה בשנת 1931, היא ארגון הגג של איגודי המדע הבין-לאומיים. האקדמיה מייצגת את ישראל ב-ICSU וב-23 האיגודים המדעיים החברים בה ומשתתפת בשמונה ועדות בין-תחומיות של ICSU. מדענים ישראלים מכהנים ב-ICSU בתפקידים בכירים בכמה איגודים. נשיאת האקדמיה מייצגת את האקדמיה בכינוסי המועצה הכללית של ICSU.

הוועדות הלאומיות המקבילות לאיגודים הבין-לאומיים

נשיאת האקדמיה ממנה ועדות לאומיות שיותאמו לאיגודים הבין-לאומיים המסונפים ל-ICSU כאשר יש עניין בדבר מבחינת קידום המדע בישראל. יו"ר הוועדה הלאומית הוא נציג האקדמיה ומדינת ישראל באיגוד הבין-לאומי המסונף ל-ICSU. הוועדות הלאומיות מדווחות לאיגודים הבין-לאומיים על הנעשה בישראל ומעדכנות את המדענים בישראל בכל הנוגע לתוכניות בין-לאומיות בתחומי מחקרם. האקדמיה תומכת בתשלום דמי החבר השנתיים הישראליים באיגודים ובארגונים הבין-לאומיים של ICSU. האקדמיה משתתפת גם במימון הוצאות הכרוכות בהשתתפות נציגים מטעמה בכינוסי האיגודים הבין-לאומיים. פרופ' מנחם יערי, לשעבר נשיא האקדמיה, נבחר לחבר באחת הוועדות הקבועות המרכזיות של ICSU – הוועדה לחופש ואחריות במדע (The Committee on Freedom and Responsibility in the Conduct of Science).

איגודים מדעיים המסונפים ל-ICSU ויושבי ראש הוועדות הלאומיות הקשורות אליהם

- < האיגוד הבין-לאומי לאסטרונומיה (IAU) – פרופ' שי צוקר, יו"ר הוועדה הלאומית לאסטרונומיה
- < האיגוד הבין-לאומי לגאודזיה ולגאופיזיקה (IUGG) – פרופ' קולין פרייס, יו"ר הוועדה הלאומית לגאודזיה ולגאופיזיקה
- < האיגוד הבין-לאומי לכימיה טהורה ושימושית (IUPAC) – פרופ' אהוד קינן, יו"ר הוועדה הלאומית לכימיה טהורה ושימושית
- < האיגוד הבין-לאומי למדעי הרדיו (URSI) – פרופ' אהוד היימן, יו"ר הוועדה הלאומית למדעי הרדיו

- < האיגוד הבין-לאומי לפיזיקה טהורה ושימושית (IUPAP) – פרופ' ירון עוז, יו"ר הוועדה הלאומית לפיזיקה טהורה ושימושית
- < האיגוד הבין-לאומי לחקר המוח (IBRO) – פרופ' ידן דודאי, יו"ר הוועדה הלאומית לחקר העצב
- < האיגוד הבין-לאומי למדעים ביולוגיים (IUBS) – פרופ' יוסי לוי, יו"ר הוועדה הלאומית למדעים ביולוגיים
- < האיגוד הבין-לאומי לגאוגרפיה (IGU) – פרופ' מיכאל סופר, יו"ר הוועדה הלאומית לגאוגרפיה
- < האיגוד הבין-לאומי לקריסטלוגרפיה (IUCr) – פרופ' עודד ליבנה, יו"ר הוועדה הלאומית לקריסטלוגרפיה
- < האיגוד הבין-לאומי למכניקה תאורתית ושימושית (IUTAM) – פרופ' מיילס רובין, יו"ר הוועדה הלאומית למכניקה תאורתית ושימושית
- < האיגוד הבין-לאומי להיסטוריה ולפילוסופיה של המדע (IUHPST) – פרופ' נח עפרון, יו"ר הוועדה הלאומית להיסטוריה ולפילוסופיה של המדע
- < האיגוד הבין-לאומי למתמטיקה (IMU) – פרופ' גיל קלעי, יו"ר הוועדה הלאומית למתמטיקה
- < האיגוד הבין-לאומי למדעים פיזיולוגיים (IUPS) – פרופ' אסתר שהמי, יו"ר הוועדה הלאומית למדעים פיזיולוגיים
- < האיגוד הבין-לאומי לביוכימיה ולביולוגיה מולקולרית (IUBMB) – פרופ' יוסף ירדן, יו"ר הוועדה הלאומית לביוכימיה ולביולוגיה מולקולרית
- < האיגוד הבין-לאומי לביופיזיקה טהורה ושימושית (IUPAB) – פרופ' אירית שגיא, יו"ר הוועדה הלאומית לביופיזיקה טהורה ושימושית
- < האיגוד הבין-לאומי לפרמקולוגיה בסיסית וקלינית (IUPhar) – פרופ' פרנצ'סקה לוי-שפר, יו"ר הוועדה הלאומית לפרמקולוגיה בסיסית וקלינית
- < האיגוד הבין-לאומי למדעי הגאולוגיה (IUGS) – פרופ' יגאל אראל, יו"ר הוועדה הלאומית למדעי הגאולוגיה
- < האיגוד הבין-לאומי לאימונולוגיה (IUIS) – פרופ' עמוס עציוני, יו"ר הוועדה הלאומית לאימונולוגיה
- < האיגוד הבין-לאומי למיקרוביולוגיה (IUMS) – פרופ' אליאורה רון, יו"ר הוועדה הלאומית למיקרוביולוגיה
- < האיגוד הבין-לאומי למדעי התזונה (IUNS) – פרופ' אליוט בארי, יו"ר הוועדה הלאומית למדעי התזונה

ועדות בין-תחומיות ויושבי ראש הוועדות הלאומיות הקשורות אליהן

- < הוועדה לחקר החלל (COSPAR) – פרופ' מוריס פודולק, יו"ר הוועדה הלאומית לחקר החלל
- < הוועדה לנתונים מדעיים וטכנולוגיים (CODATA) – פרופ' ניב אחיטוב, יו"ר הוועדה הלאומית לנתונים מדעיים וטכנולוגיים
- < הוועדה המדעית לפיזיקה של הארץ והשמש (SCOSTEP) – פרופ' סמי קופרמן, נציג ישראל
- < הוועדה המדעית לחקר האוקיאנוגרפיה (SCOR) – חבר האקדמיה פרופ' יוסי לוי, הוועדה המדעית לחקר הימים
- < הוועדה הבין-לאומית לחקר הרביעון (INQUA) – ד"ר אהובה אלמוגי, יו"ר הוועדה הלאומית לחקר הרביעון
- < הוועדה לתוכנית הבין-לאומית לגאוספרה-ביוספרה (IGBP) – פרופ' דן יקר, יו"ר הוועדה הלאומית לחקר הגאוספרה והביוספרה
- < הוועדה המדעית של התוכנית הבין-לאומית למדעי הגאולוגיה – ד"ר זאב בנימין בגין, חבר הוועדה

מדענים ישראלים נושאי תפקידים בכירים ב־ICSU

- < פרופ' יהודה שבת – יו"ר הוועדה לכימיה של קרקע ומים של האיגוד הבין־לאומי לכימיה טהורה ושימושית (IUPAC)
- < לשעבר נשיא האקדמיה פרופ' מנחם יערי – חבר בוועדה לחופש ואחריות במדע (ICSU/CFRS)
- < פרופ' ניב אחיטוב – חבר מועצת הוועדה לנתונים מדעיים וטכנולוגיים (CODATA)
- < פרופ' ג'ון אדלר, פרופ' דוד גרשוני, פרופ' איתמר פרוקצ'יה ופרופ' אדריס תיתי – חברי הוועדות המרכזיות של האיגוד הישראלי לפיזיקה טהורה ושימושית (IUPAP)
- < פרופ' זאב לוי – נשיא המועצה הבין־לאומית לעננים ומשקעים (ICCP)
- < פרופ' לסלי בנקס־סילס – חברת הנהלה בוועדת הקונגרסים של האיגוד הבין־לאומי למכניקה תאורטית ושימושית (IUTAM)
- < פרופ' דן יקיר – חבר המועצה המדעית של התוכנית הבין־לאומית לגאוספרה־ביוספרה (IGBP)
- < פרופ' אליאורה רון – נשיאת האיגוד הבין־לאומי למיקרוביולוגיה (IUMS)
- < פרופ' נח ברוש – סגן נשיא המחלקה לחלל ואסטרופיזיקה של אנרגיות גבוהות של האיגוד הבין־לאומי לאסטרונומיה (IAU)
- < פרופ' פרנצ'סקה לוי־שפר – חברה בוועד המנהל ונשיאת המשנה של IUPhar ומייסדת ויו"ר תחום האימונופרמקולוגיה ב־IUPhar

איגוד האקדמיות הבין־לאומי (Union Académique Internationale – UAI)

תפקידו של האיגוד לקדם שיתוף פעולה בין־לאומי בתחומי מחקר במדעי הרוח והחברה. חברות בו יותר משלושים מדינות. האקדמיה משתתפת בכמה מפעלים של האיגוד, ובהם המפעלים לתולדות עם ישראל ותרבותו ולתולדות ארץ ישראל, מפת האימפריה הרומית, קטלוג האומנות היהודית, כתבי אבן רשד ועוד. חברת האקדמיה פרופ' מרגלית פינקלברג ייצגה את האקדמיה במועצה הכללית של ה־UAI בטוקיו באוקטובר 2017. בתוקף היותו לשעבר נשיא האיגוד השתתף חבר האקדמיה פרופ' שאול שקד בישיבות הוועד המנהל ובמועצות הכלליות של הארגון בפריז ובדרום־קוריאה בשנת 2018 ובשנת 2019.

כל האקדמיות האירופיות (All European Academies – ALLEA)

ארגון זה, שנוסד בשנת 1994, משמש גוף מקשר ומתאם בין האקדמיות. האקדמיה הישראלית פועלת בו במעמד של חברה מייסדת. לשעבר נשיא האקדמיה פרופ' מנחם יערי נבחר להנהלת הארגון לשנים 2012–2014, ולאחריו, משנת 2015, הייתה נשיאת האקדמיה דאז פרופ' רות ארנון חברה בוועד המנהל של הארגון. כיום פרופ' ארנון ונשיאת האקדמיה פרופ' נילי כהן מייצגות יחד את האקדמיה בישיבות המועצה הכלליות של הארגון. פרופ' ארנון השתתפה במועצה הכללית של הארגון שהייתה בחודש מאי 2018 בסופיה שבבולגריה.

הוועדה הבין־אקדמית לנושאים בין־לאומיים (InterAcademy Panel on International Issues – IAP)

הוועדה נוסדה בעקבות הוועידה העולמית בנושא אוכלוסיית העולם, שהתקיימה בניו דלהי בשנת 1993. היא משמשת רשת לא פורמלית של אקדמיות ועושה להגברת מודעותו של הציבור לענייני מדע.

אקדמיה אירופית (Academia Europaea)

האקדמיה היא ארגון לא-ממשלתי הפועל כאקדמיה כלל-אירופית. עם חברה נמנים 20 מחברי האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים.

הפורום האסטרטגי האירופי לתשתיות מחקר

(European Strategy Forum on Research Infrastructures – ESFRI)

לאקדמיה מעמד של חברה מן החוץ בתוכנית המסגרת המדעית השביעית של האיחוד האירופי. פרופ' משה דויטש מייצג את האקדמיה בפורום האסטרטגי האירופי לתשתיות מחקר.

התאחדות האקדמיות והחברות המדעיות באסיה

(Association of Academies and Societies of Sciences in Asia – AASSA)

ישראל נמנית עם מייסדי התאחדות האקדמיות והחברות המדעיות באסיה, המשמשת גוף מקשר ומתאם בין האקדמיות ביבשת זו. לשעבר נשיאת האקדמיה פרופ' רות ארנון כיהנה בעבר כנשיאת הארגון.

הרשת הבינ-לאומית לזכויות האדם של אקדמיות וחברות מלומדים

(The International Human Rights Council of Academies and Scholarly Societies)

לשעבר נשיא האקדמיה פרופ' מנחם יערי מייצג את האקדמיה ברשת.

רשת האקדמיות של אירופה והים התיכון

(European Mediterranean Academies Network [EMAN] – Inter-Academic Group for Development)

האקדמיה נמנית עם מייסדיה של הרשת, אשר הוקמה ביוזמת האקדמיה הצרפתית למדעים. הקבוצה שמה לה למטרה להדק את הקשרים בין המדע להתנהגות המדעית המקצועית ובין המדע לציפיות חברתיות; להפיץ ידע מדעי בקרב החברה בתוך כדי שמירה על איכות מדעית באווירה חסרת פניות ועצמאית. חבר האקדמיה פרופ' יוחנן פרידמן מייצג את האקדמיה במועצה הכללית של הרשת, וב-2016 הוא נבחר לסגן נשיא הארגון. פרופ' פרידמן יזם פרויקט אשר מטרתו לקטלג ספרות עברית שתורגמה לערבית וספרות ערבית שתורגמה לעברית. באוקטובר 2018 השתתף פרופ' פרידמן בכינוס של הארגון שנערך במונטנגרו בנושא Culture, Technology and Humanism, ונוסף על זה הרצה באקדמיה למדעים של מונטנגרו.

האקדמיה למדעים לעולם המתפתח (The World Academy of Sciences – TWAS)

האקדמיה למדעים לעולם המתפתח נוסדה בשנת 1983 בטריאסטה שבאיטליה. מיוצגים בה טובי המדענים מן העולם המתפתח. מטרתה לעודד מצוינות במדע ב"העולם הדרומי". לוועידות הדרשנות של TWAS מוזמנים נציגי אקדמיות מכל העולם.

עוד ארגונים בין-לאומיים שהאקדמיה למדעים פעילה בהם

< הארגון הבינ-לאומי לטלסקופ סולרי אירופי רחב (LETS)
< החברה האירופית לפיזיקה (European Physical Society – EPS)